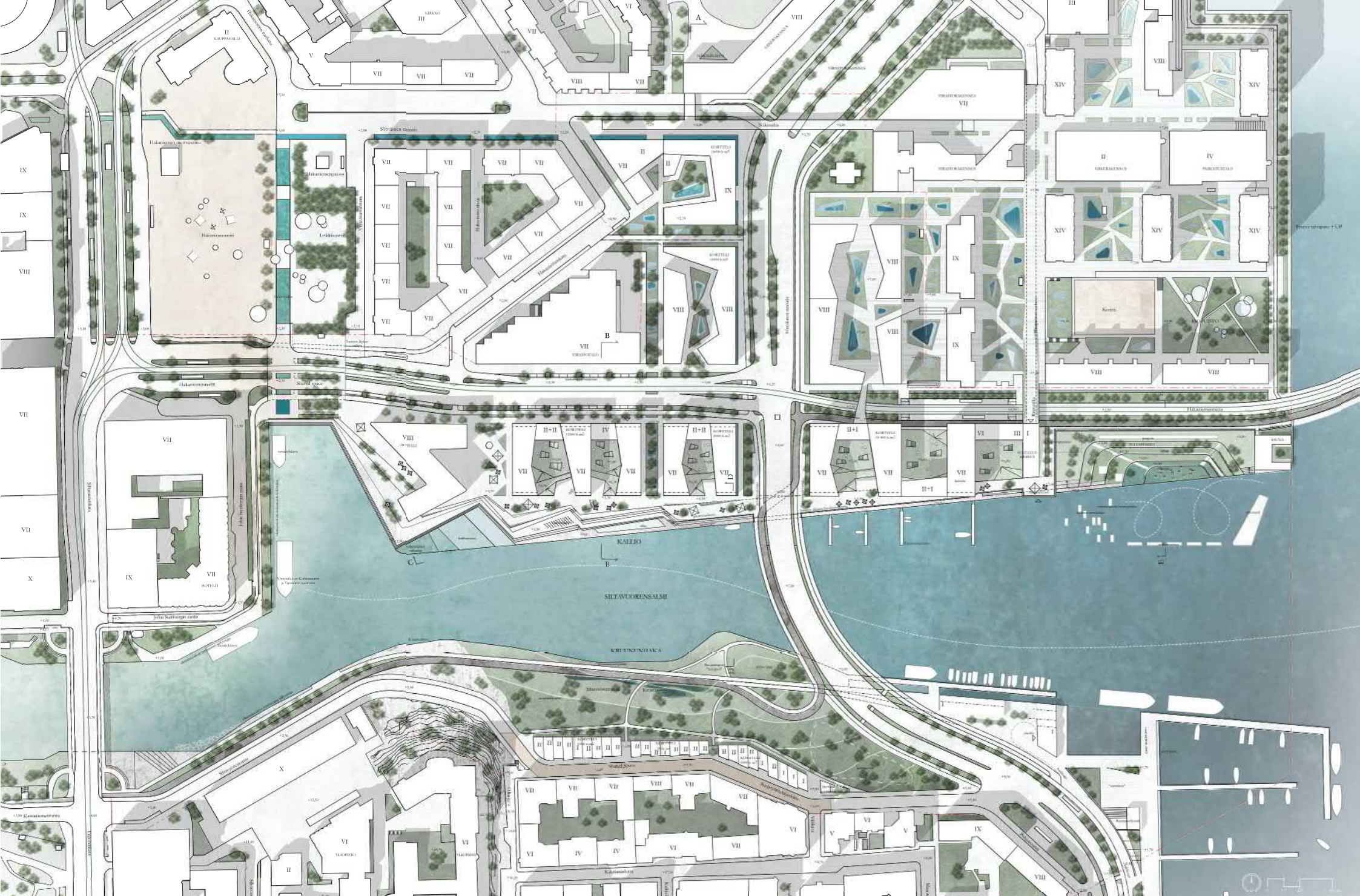

HAKANIEMENRANTA JA SILTAVUORENRANTA

15/02/2019

Rantavyöhykkeen ja -kortteleiden viitesuunnittelu

Hakaniemenrannan ideakilpailu

Hakaniemenrannan ja Siltavuorenrannan rantavyöhykkeistä ja kortteleista pidettiin avoin, kansainvälinen ideakilpailu keväällä 2018. Kilpailulla haettiin uusia avauksia asumisen, palvelujen sekä kaikille avoimen, viihtyisän ja houkuttelevan rantavyöhykkeen yhdistämiseksi. Kuudenkymmenen ehdotuksen joukosta voittajaksi valikoitui Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisikin yhdessä VSU maisema-arkkitehtien kanssa tekemä ehdotus 'Cinque Palazzi'. Erityiskiitosta ehdotuksessa sai Siltavuorensalmen kokonaismuodon käsittely, jonka ansiosta Kruunuvuorenselälle avautuva salmi muodostaa valeperspektiivin avomerelle suuntautuvasta tilasta, korostaen salmen luontaista maisematilaa. Lisäksi pohjoisen ja eteläisen rannan erilaiset luonteet pääsivät korostumaan, kun pohjoisen kaupunkimainen ranta sai Siltavuorenkadun uudelleenlinjauksen ansiosta eteläiseksi vastapainoksi riittävän vehreän ja luonnonmukaisen rannan puistointeen. Myös julkisten tilojen monipuolisuutta selkeänä hahmottuvassa kaupungissa pidettiin ansiokkaana.

Tämä viitesuunnitelma keskittyy rantavyöhykkeen julkisten tilojen, sekä rantakortteleiden 11209 ja 10397 jatkokehitykseen. Jatkosuunnittelun päämääränä oli jatkaa ja tarkentaa kilpailun mukaista ideasuunnitelmaa asemakaavoituksen pohjaksi. Tavoitteena oli yhteensovittaa kilpailuehdotus muihin alueella meneillään oleviin hankkeisiin, kuten Kruunusillat, uusi Hakaniemensilta ja Hämeentien joukkoliikennekatu. Uuden aluesuunnitelman tuli olla hankkeet yhteen sitova, harkittu kokonaisuus, jossa säilytetään kilpailuehdotuksessa saavutettu kaupunkisuunnittelullinen ja arkkitehtoninen laatutaso.

Työ koostui kilpailuvaiheen yleissuunnitelman tarkentamisesta, **rantavyöhykkeen ideasuunnittelusta** tyyppileikkausten ja referenssien avulla, sekä **kortteleiden jatkosuunnittelusta** havainnemateriaalien ja korttelikorttien avulla. Työn pyrkimyksenä on varmistaa, että sekä kilpailuvaiheen, että jatkosuunnittelun ideat ja linjaukset siirtyvät mahdollisimman selkeinä ja perusteltuina toteutukseen.

Helsingin kaupungin ohjausryhmä

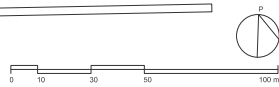
Janne Prokkola, yksikönpäällikkö
Perttu Pulkka, arkkitehti
Juuso Helander, liikenneinsinööri
Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti
Mikko Juvonen, diplomi-insinööri

Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy

Trevor Harris, projektipäällikkö
Hennu Kjisik, asiantuntija
Iinea Karkulahti, projektiarkkitehti

VSU maisema-arkkitehdit Oy

(maisemasuunnittelu)
Outi Palosaari, vastaava suunnittelija
Terhikki Vaarala, suunnittelija

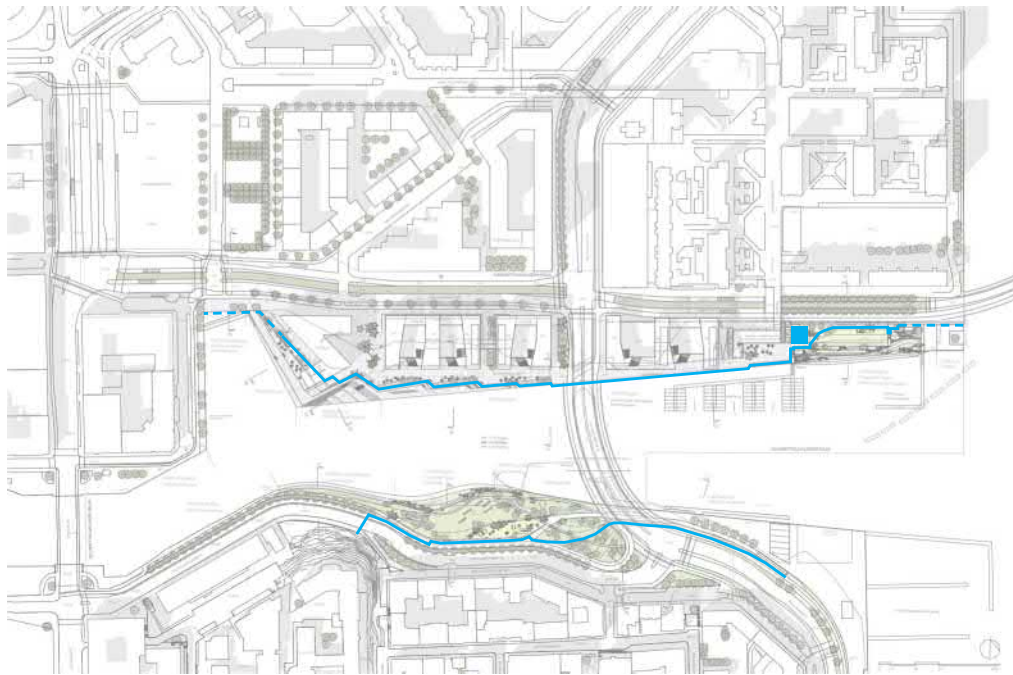
RANTAVYÖHYKKEEN JA JULKISTEN TILOJEN VIITESUUNNITTELU

Suunnittelualue levittäytyy Siltavuorensalmen molemmin puolin, itä-länsisuunnassa yli kuuden-sadan metrin matkalle. Elävän ja mielenkiintoisen kaupungin luomiseksi, näin laajaa aluetta ei tule käsitellä yhtenä kokonaisuutena, vaan sen tulee sisältää eriluonteisia tiloja ja vaihtelevia toimintoja niin alueen asukkaille, muille kaupunkilaisille kuin vierailijoillekin. Tässä suunnitelmassa alueen julkiset tilat on jaettu kolmeen pääalueeseen - urbaaneihin tasoihin, tulvapuistoon ja Siltavuorenrannan puistoon.

Hakaniemen torin rannasta alkaa urbaanien tasojen sarja (osa-alue 1), joka sitoo Hakaniemen uuden hotellin rannan osaksi kokonaisuuttaan. Tasojen avulla luodaan pysähtymisen paikkoja keskelle kaupunkia, sekä päästään kosketuksiin meren kanssa. Rannan urbaani käsittely jatkuu aina Hakaniemensillan alitse Merihaan edustalle, kunnes saapuu rantapromenadin päättävälle toriaukealle, jota reunustaa idässä tulvapuisto (osa-alue 2). Aukea luo selkeän pääteen urbaanille muurirannalle, jonka jälkeen kulkija voi valita siirtyvänsä puistoon, tai jatkavansa matkaa kadulle. Tulvapuisto aallonmurtajineen luo mahdollisuuksia kokea meren erilaisia olomuotoja ja tunnelmia. Lisäksi puisto korvaa Kulttuurisaunan edustan nurmikentän etelään aukeavana oleskelupuistona, sekä Merihaan venesataman uudelleenjärjestettynä.

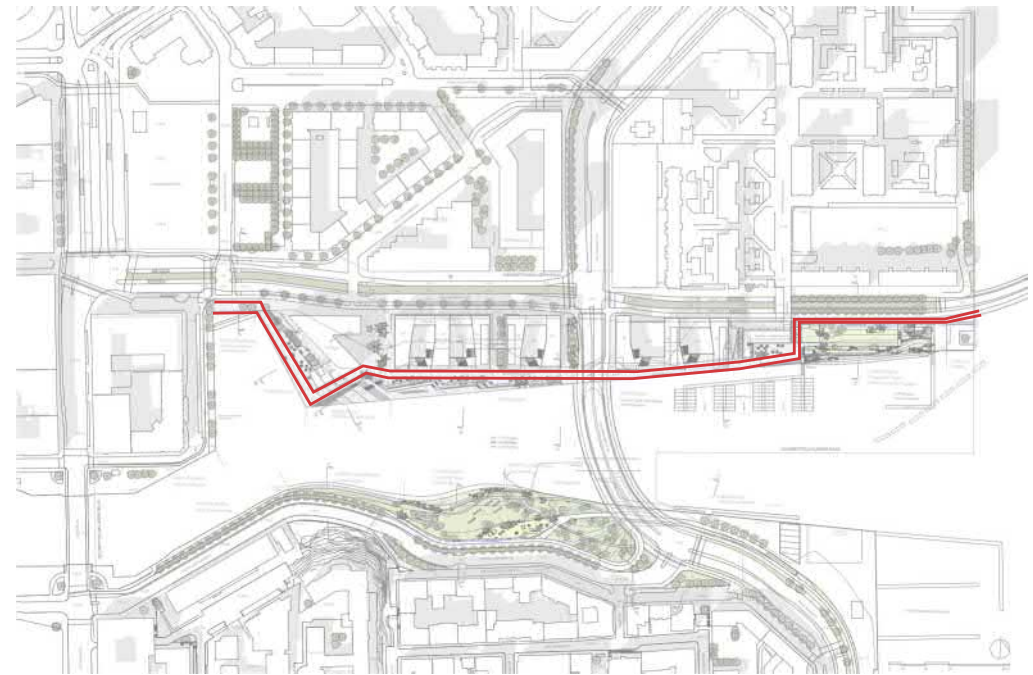
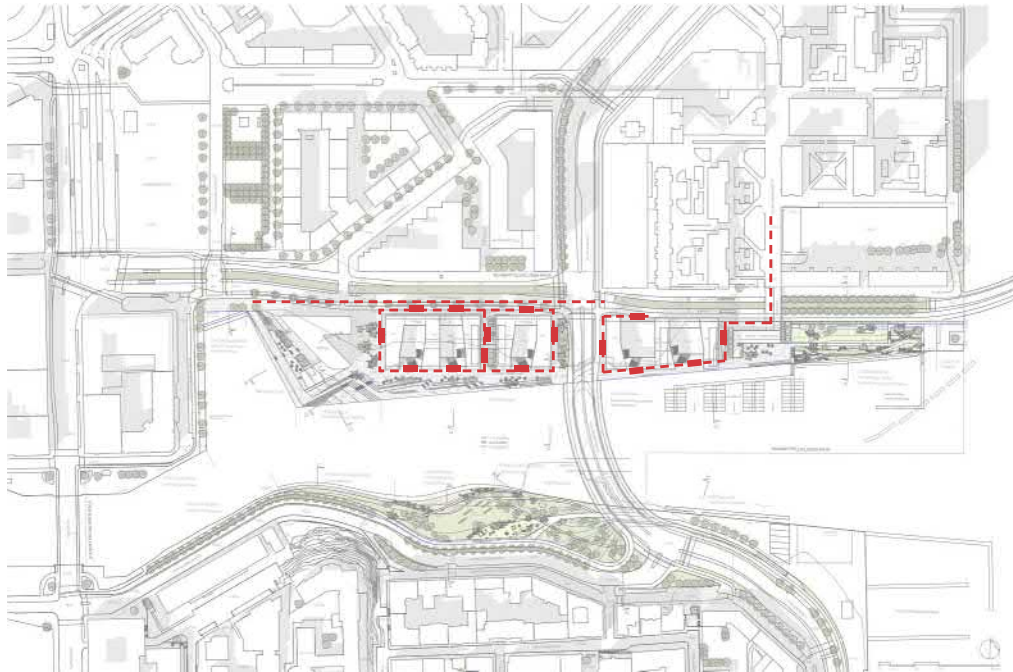
Kruununhaan puolinen ranta (osa-alue 3) on nykyisellään rasittunut enemmänkin liian rikko-naisesta, kuin monotonisesta käsittelystä. Jo kilpailuvaiheessa Siltavuorenranta-kadun esitettyä linjausta siirrettiin lähemmäs Kruununhaan kortteleita, minkä ansiosta eteläinen rantavyöhyke pystytään kokoamaan koko aluetta palvelevaksi puistoksi, joka tarjoaa mahdollisuuden virkistäy-tä luonnossa keskellä kantakaupunkia.

Kilpailuvaiheesta poiketen Siltavuorensalmen ja Pohjoisrannan taitekohdassa sijaitseva satama on rajattu suunnittelualueen ulkopuolelle. Siitä on esitetty ainoastaan rantaviiva, sekä muuriran-nan periaateleikkaus Siltavuorenrannan puiston suunnittelun yhteydessä.

A. Tulvaraja ja väliaikaiset tulvasuojat

C. Pelastusreitit ja -paikat

B. Rantapromenadin talvikunnossapidon pääreitti

D. Putoamiskorkeuden ylityspaikat ja kaiteet

Julkisten tilojen peruseriaatteita

Tulvaraja

Ilmastonmuutoksen myötä Suomenlahden merenpinnan ennustetaan nousevan ja myrskyjen lisääntyvän alueella. Tästä syystä Helsingin uudet kaupunkialueet tulee mitoittaa +3.3 metrin tulvarajan yläpuolelle.

Hakaniemenrannan tapauksessa tämä tarkoittaa käytännössä rantapromenadin korottamista tulvavalliksi, kortteleiden pohjoisen sivun liittyessä tien nykyisiin korkoihin. Hakaniementorin ja Kulttuurisaunan päissä suunnitelma osoittaa väliaikaisen tulvasuojauksen paikat, liittyen nykyisiin maanpinnan korkoihin luontevasti. Alueen katuverkon ja vanhan rakennuskannan jäädessä syvennykseen, alueen itäosaan sijoitetaan tulvapumppaamo, jonka avulla tulvavedet voidaan poistaa.

Kruununhaan puolella Siltavuorenranta-katu on korotettu toimimaan tulvavallina eteläpuolen kaupunginosille. Tämän johdosta puisto jää suurilta osin tulvarajan alapuolelle, mutta sen rannan ja toimintojen muotoilulle jää runsaammin vapauksia. Kruununhaan vanha kaupunginosa jää osittain syvennykseen, jolloin tulvapumppaamon tarpeet ja sijoitus selvitetään myöhemmässä suunnittelussa.

Talvikunnossapidon pääreitti

Hakaniemenrannan rantapromenadilla kulkee esteettömät reitit tasoilla +1.98 ja +3.3, joista jälkimmäinen toimii myös talvikunnossapidon pääreitinä.

Väylän rajautuessa kaiteettomaan rantamuriin vapaa tila on mitoitettu kuusi metriä leveäksi, muissa kohdin viisimetriseksi. Kävelyväylä kulkee Hakaniementorin rannasta Hakaniemensillan alitse Merihaan edustalle, keräten uuden hotellin ja uudisrakennusten palvelut yhden reitin varrelle, varmistaen täten kaikille avoimen virkistysreitit ja palveluiden saavutettavuuden kaikkina vuodenaikoina. Ranta-aukion jälkeen reitti siirtyy raitiotien viereen ja yhdistyy Kulttuurisaunalle ja Kruunusillalle vievään kävelytiehen.

Osana alueen valaistussuunnitelmaa, rantapromenadilla meren suuntaan valaistus suunnitellaan matalilla pylväillä 1.-2.kerrostas korkeudelle, sekä integroimalla valaistus seinisiin, kalusteisiin ja tukimuureihin. Jalankulku- ja oleskelualueilla valaistaan kevyesti pystypintoja ja tasoeroja. Lähellä vesirajaa valo suunnataan kulkupinnalle ilman näkyviä valopisteitä. Veden pintaa ei valaista. Valaistus suunnitellaan yhtenäisenä kokonaisuutena, joka keskittyy sisäänkäyntien, kulkureittien, luiskien, oleskelualueiden, portaiden, katosten ja kasvillisuuden pehmeään valaistukseen.

Pelastaminen

Uusien kortteleiden pelastusajo liittyy tonteille Hakaniemenranta-kadulta, sekä Haapaniemenkadun jatkeelta. Rantapromenadi on mitoitettu siten, että korttelit ovat kierrettävissä pelastuskalustolla rannanpuolelta.

Kuusi metriä leveän talvikunnossapidon pääreitit kulkiessa aivan kortteleiden eteläsvulta, pelastuspaikat on helppo järjestää eteläseinustalle. Pelastuspaikat tulee ottaa huomioon myös Näkin-kujan ja muiden pohjois-eteläsuuntaisten akselien istutuksia ja pinta-materiaaleja suunniteltaessa. Lisäksi Hakaniemenranta-kadun puolella pelastuspaikkojen kohdalla julkisivun tulee olla vähintään seitsemän metriä raitiovaunun ajolangoista. Hakaniemenranta-kadun ja Merihaankadun tulee mahdollistaa pelastuspaikat korttelin asunnoille, jolloin maantason tasoero (jk/pp) saa olla enintään 20cm.

Rantatasojen putoamiskorkeudet

Rantapromenadin tasoerot on mitoitettu alle 50cm putoamiskorkeuteen, jolloin kaiteita ei pääasiallisesti tarvita. Tasolta toiselle johtavien porrasaskelmien yhteyteen voidaan sijoittaa käsijohde merkitsemään portaan paikkaa ja tekemään noususta entistä vaivattomampaa. Käsijohteen tulee sopia muotoilultaan ja materiaaliltaan koko Hakaniemenrannan rosoiseen ilmeeseen, esimerkiksi lattateräs.

Poikkeuksena rantapromenadin päättävä toriaukea, jonka katselutasanteen kulmaan tarvitaan kaide. Samoin tulvapuiston maanpinnan laskiessa kohti rantaviivaa, syntyy laitureille liittyessä korkeampia tasoeroja, joilta putoaminen tai harhaanastuminen tulee estää.

Hakaniemi: urbaanit tasot

Osa-alue 1

Hakaniemenrannan urbaanit tasot hakevat inspiraationsa suomalaisista kalliorannoista. Puh-
taasti tasovaihteluihin ja veden eri muotoihin perustuva rantasuunnitelma jättää paljon tulkin-
nanvaraa ja valinnanvapautta käyttäjälle, aivan kuten luonnolliset meren kalliorannat. Vaikka tila
on helppokulkuinen, avara ja näkymät avautuvat kauas, on matkanvarrella jatkuvasti muuntautu-
vien tasojen ansiosta jokaisella käyttäjällä mahdollisuus löytää juuri itselleen sopiva 'kallionkolo'.
Eri suuntiin kääntyvät tasot luovat istuintasoja, selkänoja ja tuulensuojia sään ja tuulensuunnan
mukaan.

Mahdollisimman esteettömän ja helppokulkuisen julkisen rannan luomiseksi tasot on mitoitettu
samoilla tasoeroilla ja porraskaskelmilla koko rannan osalta, ja vaihtelevuus syntyy oleskelutasojen
syvyydestä ja suuntauksesta. Tasojen erottuvuutta tulee artikuloida materiaalien hienovaraisilla
vaihdoksilla. Porrassousujen ja luiskien viereen voidaan sijoittaa käsihoiteet parantamaan niiden
erottuvuutta maisemassa.

Alueelle laaditaan yhtenäinen valaistussuunnitelma. Rantapromenadilla meren suuntaan valaistus
suunnitellaan matalilla pylväillä 1.-2.kerrosten korkeudelle, sekä integroimalla valaistus seiniin,
kalusteisiin ja tukimuureihin. Jalankulku- ja oleskelualueilla valaistaan kevyesti pystypintoja ja
tasoeroja. Lähellä vesirajaa valo suunnataan kulkupinnalle ilman näkyviä valopisteitä. Veden pin-
taa ei valaista. Valaistus suunnitellaan yhtenäisenä kokonaisuutena, joka keskittyy sisäänkäyntien,
kulkureittien, luiskien, oleskelualueiden, portaiden, katosten ja kasvillisuuden pehmeään valais-
tukseen.

Käytettävien materiaalien tulee sopia alueen työläishistoriaan, Hakaniemen ja Merihaan nykyi-
seen luonteeseen, sekä suunnittelun lähtökohtana toimineeseen ajatukseen meren kallioran-
noista. Materiaalien tulee siis olla riittävän rosoisia ja särmikkäitä, kuten paikkaan suunnitellut
betonilaatat ja -valut, kiillottomaton teräs ja puu. Materiaalien tulee kuitenkin olla laadukkaita ja
riittävän vaihtelevia. Tasojen yleisilmeen tulee olla vaalea.

Rannan istutusalueet noudattelevat rantatasojen suuntia kuin kalliohalkeamat ja -kolot. Istutuk-
sissa tulee käyttää suomalaisia merenrantojen kasveja, myös puita. Pintavesiä tulee hyödyntää
istutuksille mahdollisuuksien mukaan.

Bahnhofplatz, Aachen - Architekten Hentrop Heyes + Fuhrmann

Jaettu tila, shared space voi toimia vilkkaankin kadun varrella. Valo-ohjatussakin risteyksessä riittävän leveä jalankulkutila ja vähintään saman pintakäsittelyn jatkuvuus kadun ylitse.

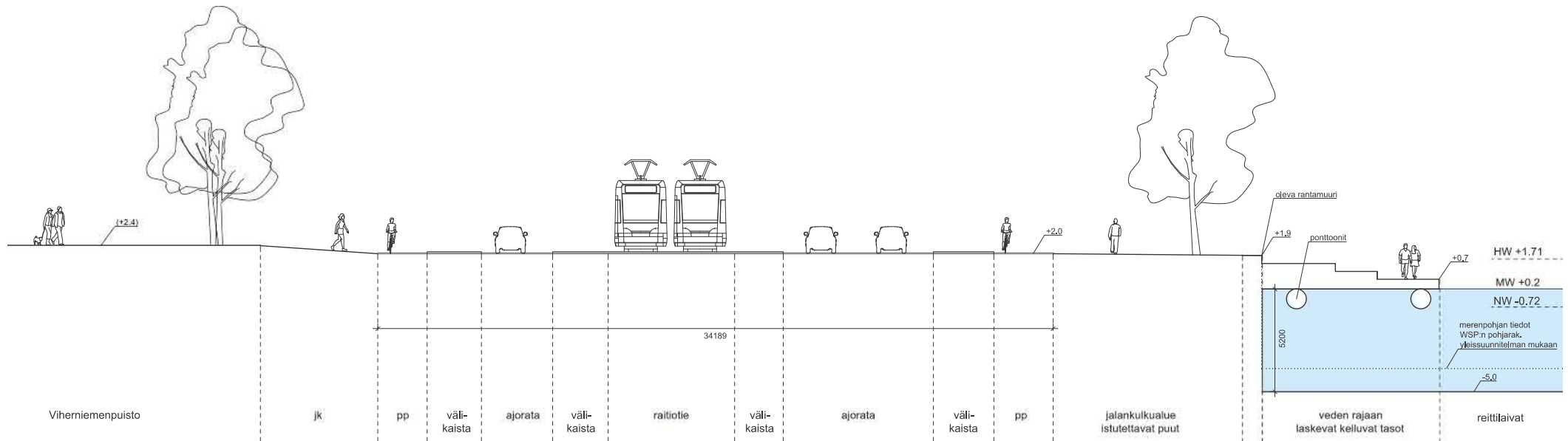
Täby torg, Täby - Polyform

Torin ja autoille määrättyyn katutilaan tulisi muodostaa yksi selkeä kokonaisuus. Katu ei halkaise urbaania tilaa.

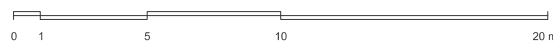
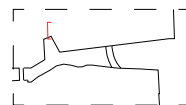
Kauppatori, Helsinki

'John Stenbeckin allas' käsitellään siten, että se muistuttaa Helsingille tyypillisistä, perinteisistä urbaaneista rannoista.

"Toriranta"
Leikkaus AA 1:200

Rantatyypin säilyvä muuri + laituritaso

Hakaniemenranta ja Siltavuorenranta | 26/03/2019 | 8/37 | Rantatyöhyke ja julkiset tilat

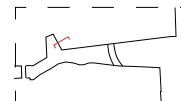
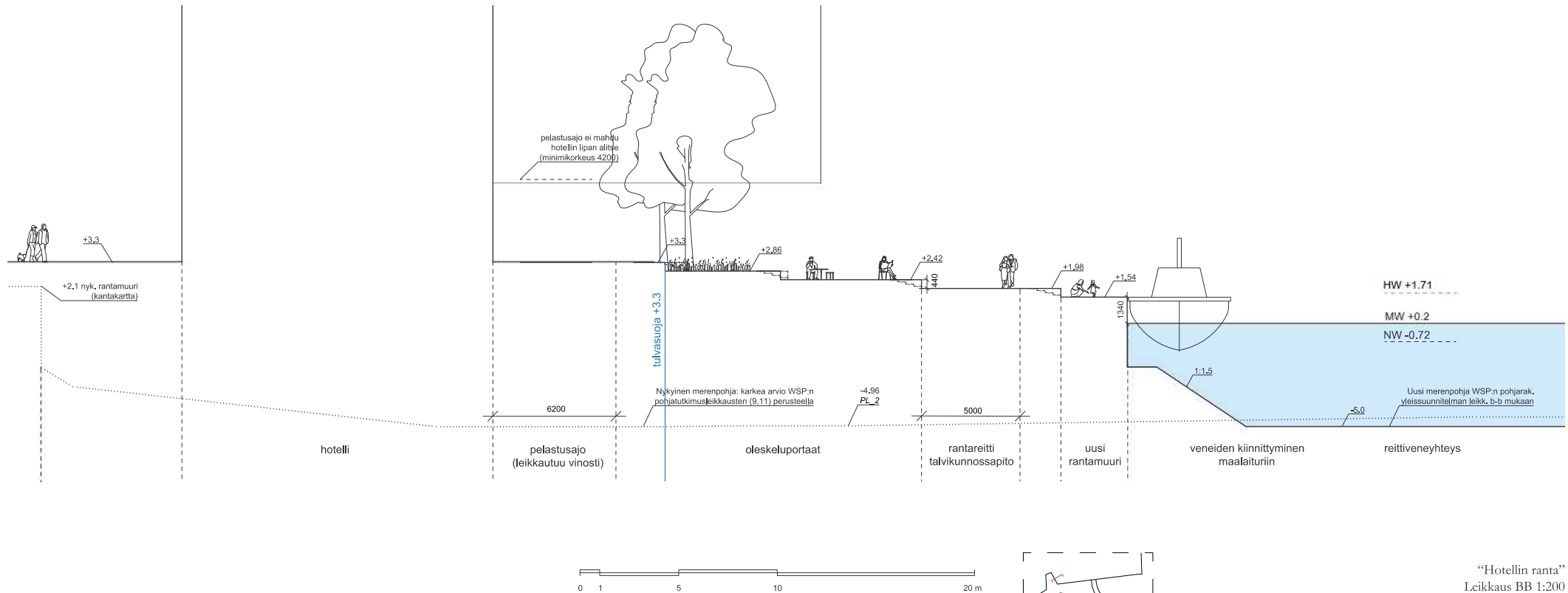
Aarhus havn, Aarhus - Kristine Jensens tegnestue

Urbaanien rantatasojen monimuotoisuus ja yllätyksellisyys imitoi kalliorannan ominaisuuksia.

Aarhus havn, Aarhus - Kristine Jensens tegnestue

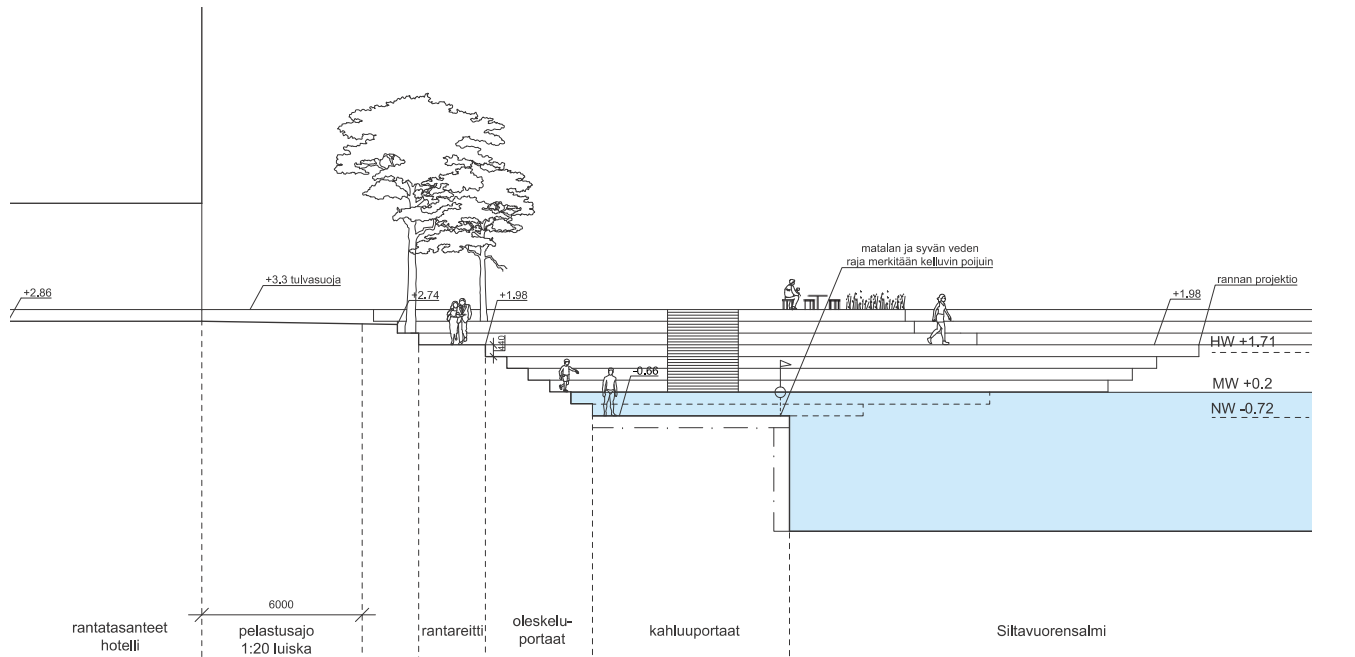
Kokonaisuutena harkittu, matala valaistus korostaa vesielementin käsittelyä ja läsnäoloa.

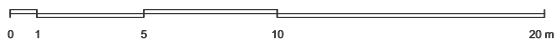
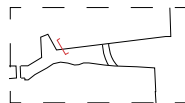
Yueyan Courtyard, Suzhou, Z + T Studio

Vedenpinnan alapuolelle laskevat portaat luovat näkymiä pinnan alle, sekä mahdollistavat kosketuksen veden kanssa.

“Kahluporta”
Leikkaus CC 1:200

RANTATYYPPI: rantamuuri + kahluporta

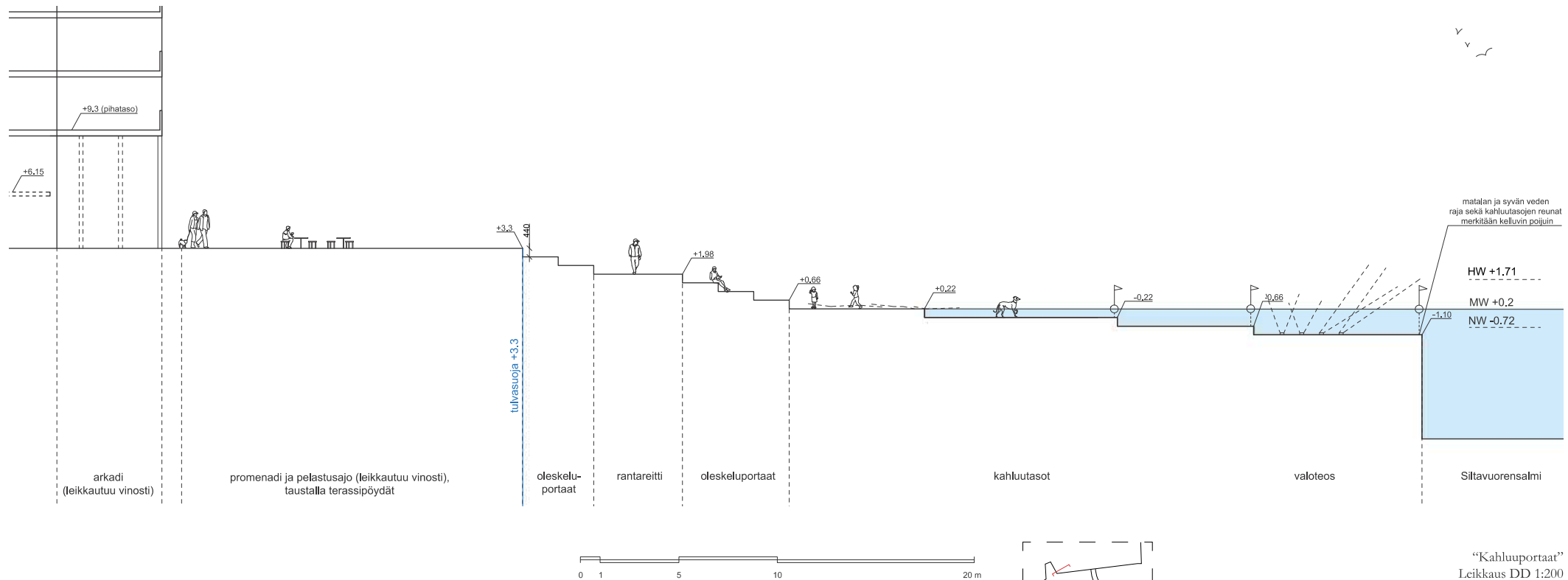
Hakaniemenranta ja Siltavuorenranta | 26/03/2019 | 10/37 | Rantavyöhyke ja julkiset tilat

Granary Square, Lontoo | Townsbend Landscape Architects
Suihkulähde rannassa aktivoi ja houkuttelee pysähtymään rantaan.

Frederiksberg, Kööpenhamina - SLA
Vesielementillä on mahdollisuus aktivoida ympäristöä vuoden ympäri - hellekesän virkistäjänä, syksyn sumuina ja talven jäinä.

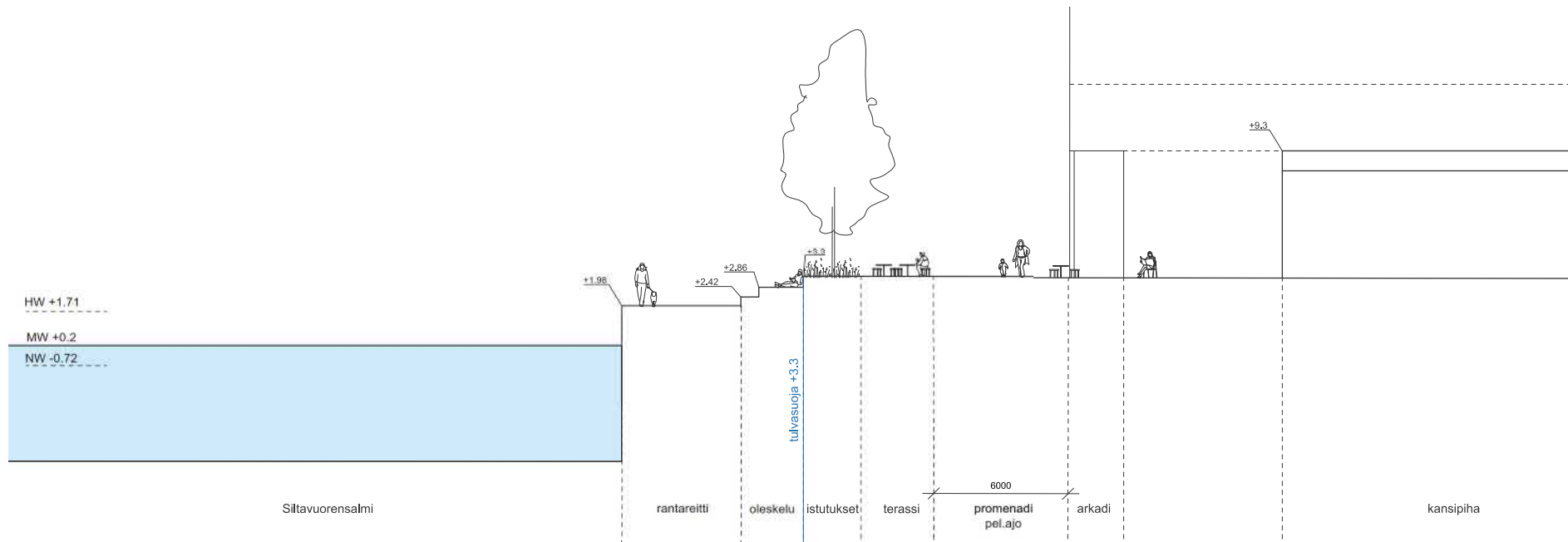

Sea Organs, Zadar, Croatia, Nikola Bašić & Ivan Stamac
 Porrastaset toimivat oleskelun paikkoina, sekä mahdollistavat pääsyn veden ääreen.

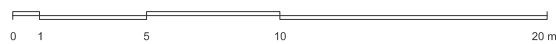
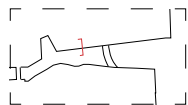

Kylät ja kivitiet-blogi
 Kasvillisuus asettuu rannan porrastuksiin aivan kuten kallionkoloihin.

“Rantapromenadi”
 Leikkaus EE 1:200

Rantatyyp: porrastuva muuriranta

Aboulevarden, Aarbus

Terassit ja julkinen tila luovat yhdessä aktiivisen rantabulevardin.

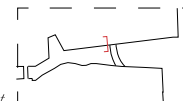
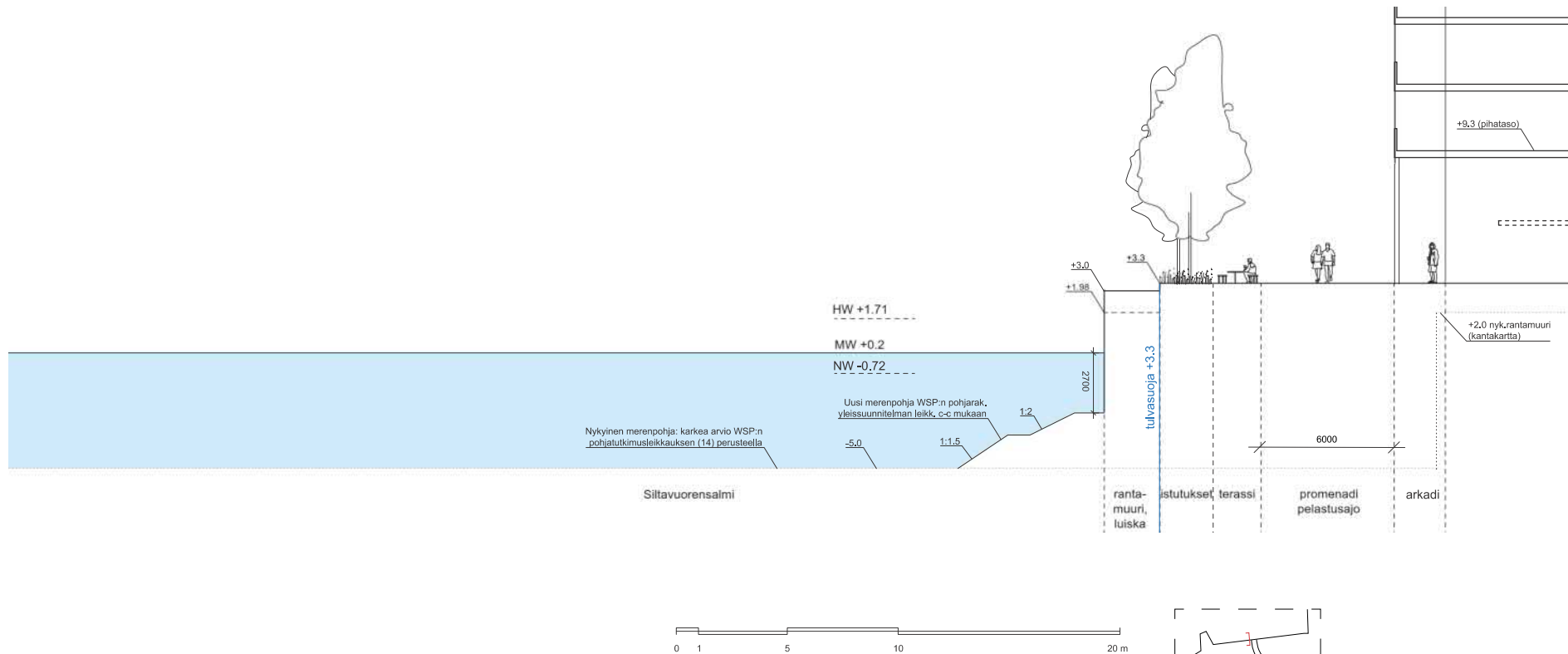
Arkadi, Bologna

Arkadi tuo suojaa säältä ja luo pysähtymisen paikkoja.

Eiranranta, Helsinki

Helsinkiä kiertää monin paikoin rantaa mukaileva julkinen virkistysreitti, johon Hakaniemen rantabulevardi tuo oman lisänsä.

Hakaniemi: tulvapuisto ja pienvenesatama

Osa-alue 2

Hakaniemenrannan päätteeksi merelle aukeava tulvapuisto on kuin kallioiden väliin jäävä laakea poukama. Sen kivikkoisessa rannassa voi käyskennellä astinkiviä pitkin ja kokea merenpinnan vaihtelut ja aallokon loiskeen kivien välissä. Maanpinnan noustessa puisto muuttuu nurmikkoisemmaksi luoden etelään avautuvan sylin, joka tuo lähialueen asukkaille kaivatun mahdollisuuden viettää aikaa puistossa leikkien, istuskellen ja auringosta nauttien. Puiston läpi kulkeva betoninen pääkävelyreitti jatkuu Kulttuurisaunan edestä merelle, toimien aallonmurtajana pienvenesatamalle, sekä mahdollistaen pääsyn lähemmäs avoimempaa ulappaa ja sen eri tunnelmia. Puiston ranta on rauhoitettu veneiltä, ja pienvenesatama sijoittuu puiston länsipuolelle, luoden laiturin ja rantamuurin väliin tyvenen lähtöpaikan kajakeille ja muille vesiharrastuksille.

Puiston länsireunan nurmialueelle ja itäreunalle pääsee esteettömästi, mutta puiston laskevan luonteen vuoksi koko puisto ei ole esteetön. Läpikulkeva betoninen pääkävelyreitti on kuitenkin mitoitettu matalilla askelmilla ja lyhyillä nousupätkillä, jotta se olisi mahdollisimman helppokulkuinen. Toriaukean kaakkoiskulmassa, sekä laitureihin yhdistyvillä reiteillä putoamiskorkeus ylittää 50cm, jolloin putoaminen tai harhaanastuminen tulee estää paikkaan suunniteltavin kaitein.

Alueelle laaditaan yhtenäinen valaistussuunnitelma. Jalankulku- ja oleskelualueilla valaistetaan kevyesti pystypintoja ja tasoeroja. Lähellä vesirajaa valo suunnataan kulkupinnalle ilman näkyviä valopisteitä. Veden pintaa ei valaista. Valaistus suunnitellaan yhtenäisenä kokonaisuutena, joka keskittyy sisäänkäyntien, kulkureittien, luiskien, oleskelualueiden, portaiden, katosten ja kasvillisuuden pehmeään valaistukseen.

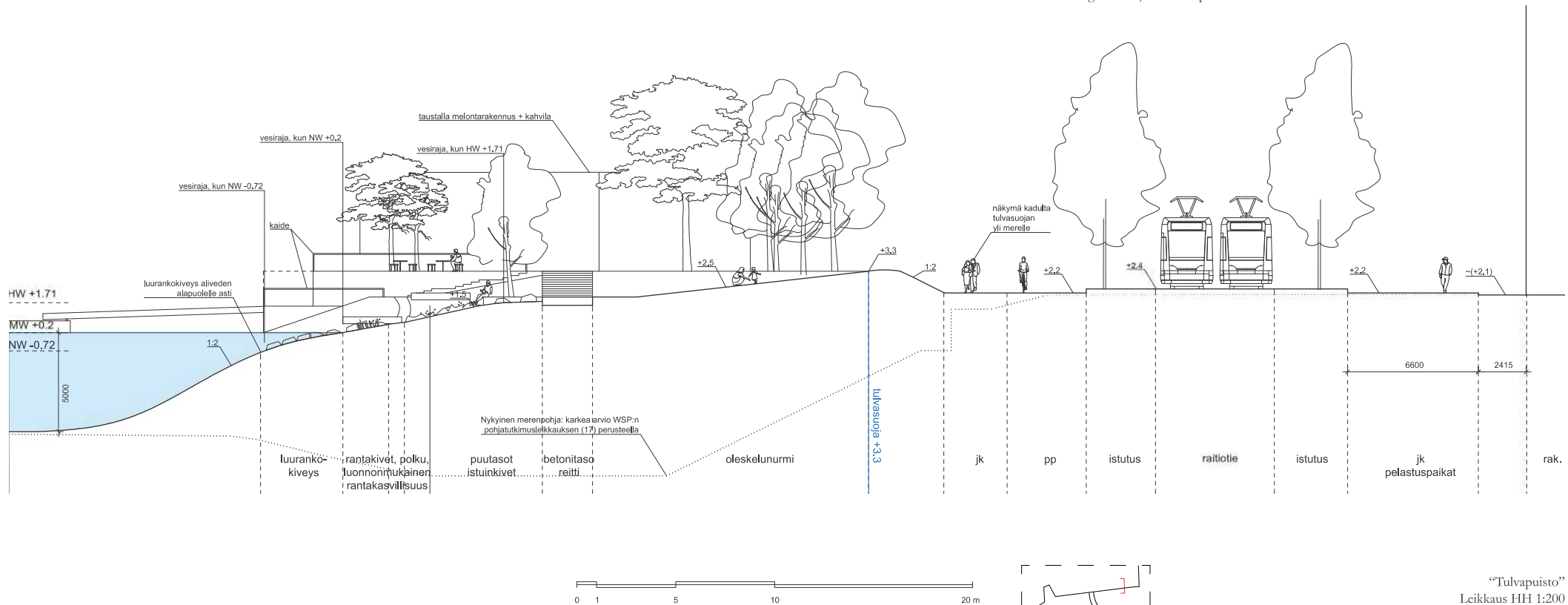
Käytettävien materiaalien tulee sopia alueen työläishistoriaan, Hakaniemen ja Merihaan nykyiseen luonteeseen, sekä suunnittelun lähtökohtana toimineeseen ajatukseen meren kivikkorannoista. Materiaalien tulee siis olla riittävän rosoisia ja särmikkäitä, kuten paikkaan suunnitellut betonilaatat ja -valut, kiillottamaton teräs ja puu. Materiaalien tulee kuitenkin olla laadukkaita ja riittävän vaihtelevia. Luoteiskulmassa sijaitsevan tulvapumppaamon maanpäälliset osat tulee suunnitella osaksi puiston oleskelutasojen sarjaa.

Rannan istutuksissa tulee käyttää suomalaisia merenrantojen kasveja, myös puita. Kasvillisuus muuttuu rannan herkistä kivikkokasveista kohti nurmialuetta, jossa kasvillisuuden tulee olla paremmin kulutusta kestävä. Pintavesiä tulee hyödyntää istutuksille mahdollisuuksien mukaan.

Tulvapuiston laskeutuminen veteen luo yhdessä aallonmurtaajan kanssa mahdollisuuksia tutkia meren vaihtelevaa luonnetta.

Puiston tulee luoda myös pysähtymisen paikkoja alueen asukkaille. Nykyinen nurmialue on erityisen suosittu auringonotto- ja eväsretkipaikka.

Rantatyypin luiskaranta

Siltavuorenrannan puisto

Osa-alue 3

Siltavuorenrannan puisto on Kruununhaan, Hakaniemen ja Merihaan asukkaita palveleva asukaspuisto, sekä merkittävä lisä lähes koko Helsinkiä kiertävään rantareitistöön. Luonteeltaan Siltavuorenrannan puisto on Hakaniemenrantaa vehreämpi ja orgaanisempi. Muotokieli on virtaava, ja rannan loivat kaaret ovat kuin veden virtauksen aikaansaamia luonnonmuotoja. Puistotila ja uusi Hakaniemensilta liittyvät saumattomasti toisiinsa, ja silta sekä kohoava maastonmuoto tarjoavat miellyttävän selustan rantapuistolle ja erottavat sen samalla liikennealueesta erilliseksi tilaksi. Puistoon tuodut vanhan Hakaniemensillan pilarit liittävät puiston osaksi alueen historiaa.

Puiston läpi kulkee esteettömät rantareitti ja kevyen liikenteen puistokäytävä, jotka yhdistävät puiston Pitkäsillalta Hakaniemensillan itäpuolelle. Siltavuorenranta-katua seuraavat pyöräbaana ja kävelytie on erotettu puistosta suuren osan matkaa pienellä korkeuserolla, jolloin laakeasta puistosta syntyy turvallinen ympäristö ilman aitoja.

Käytettävien materiaalien tulee sopia puiston taustana oleviin Kruununhaan rakennuksiin sekä suunnittelun lähtökohtana toimineeseen ajatukseen suomalaisesta luonnosta, kuten luonnonkivi, maatiili, kiillottamaton teräs ja puu. Materiaalien tulee olla laadukkaita. Leikkialueen turva-alueen tulee suunnitella osaksi puistoa, ja sen aitaamista tulee välttää.

Suurikokoiset lehtipuut ja luonnonmukainen rantakasvillisuus palauttavat Kruunuvuorenrannan historiallisen vehreän ilmeen ja liittävät sen osaksi laajempaa puustoisten rantojen jatkumoa. Puustoinen ranta myös korostaa vesialueen laaksomaista tilaa. Rannan istutuksissa tulee käyttää suomalaisia kasveja, myös puita. Kasvillisuus vaihtelee kasvupaikan mukaan, kuten luonnossa, muuttuen rantakivikosta kohti nurmialuetta, ja edelleen itäreunan lehtoon. Puiston hulevesipainanteet ja luonnonmukainen rantakasvillisuus reittien varrella kutsuvat tutustumaan rantojen monimuotoiseen lajistoon. Puiston pohjakasvillisuuden tulee olla pääosin hyvin kulutusta ja oleskelua kestävä.

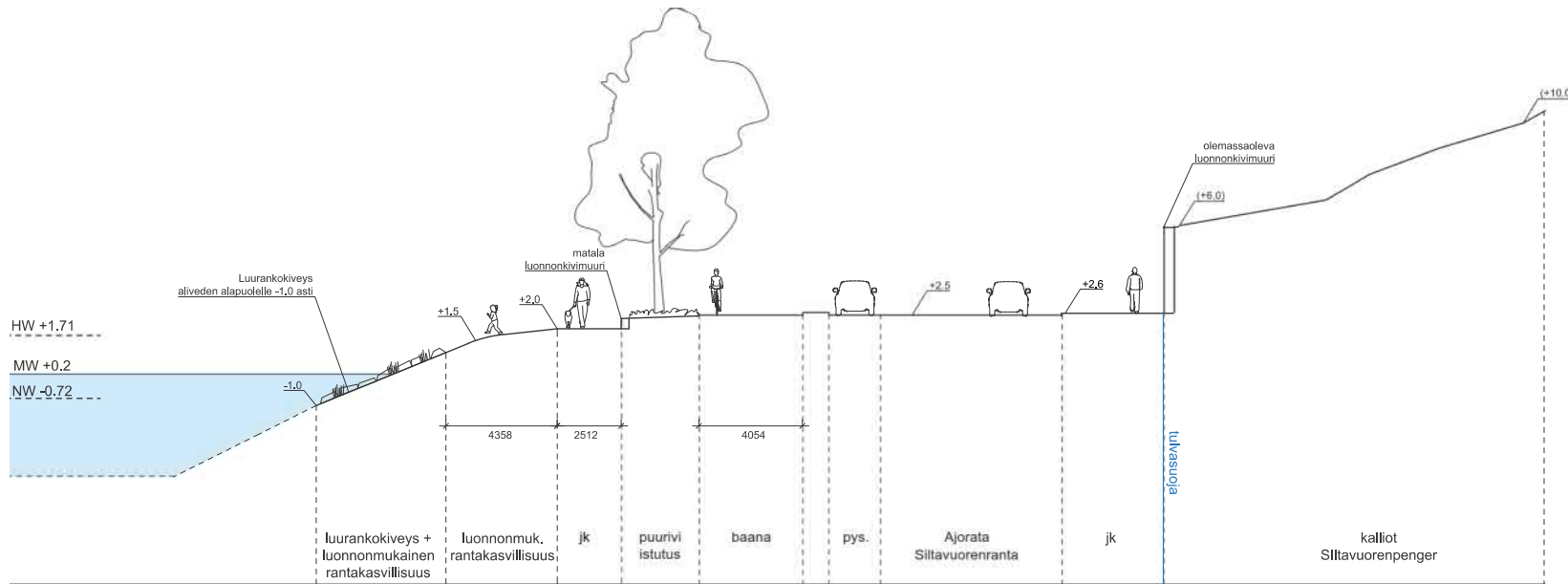
Puiston valaistussuunnitelman tulee tukea puiston alueiden erilaisia luonteita, sitoen ne kuitenkin yhdeksi kokonaisuudeksi.

Kuva: korttelit.fi
Pitkäsillan kupeen nykyinen rivinteeaus toistuu yliopiston terrassoinneissa.

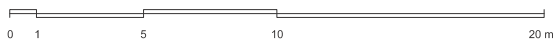
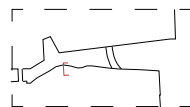

Kalastajia Espoon ja Helsingin rajalla
Pitkäsillan salmi on suosittu kalastuspaikka, joka tuo eri sukupolvet yhteen.

“Kalastuskivet”
Leikkaus II 1:200

Rantatyypit: jyrkkä luiskaranta

Hakaniemenranta ja Siltavuorenranta | 26/03/2019 | 20/37 | Rantatyöhyke ja julkiset tilat

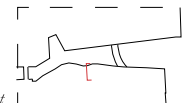
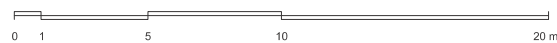
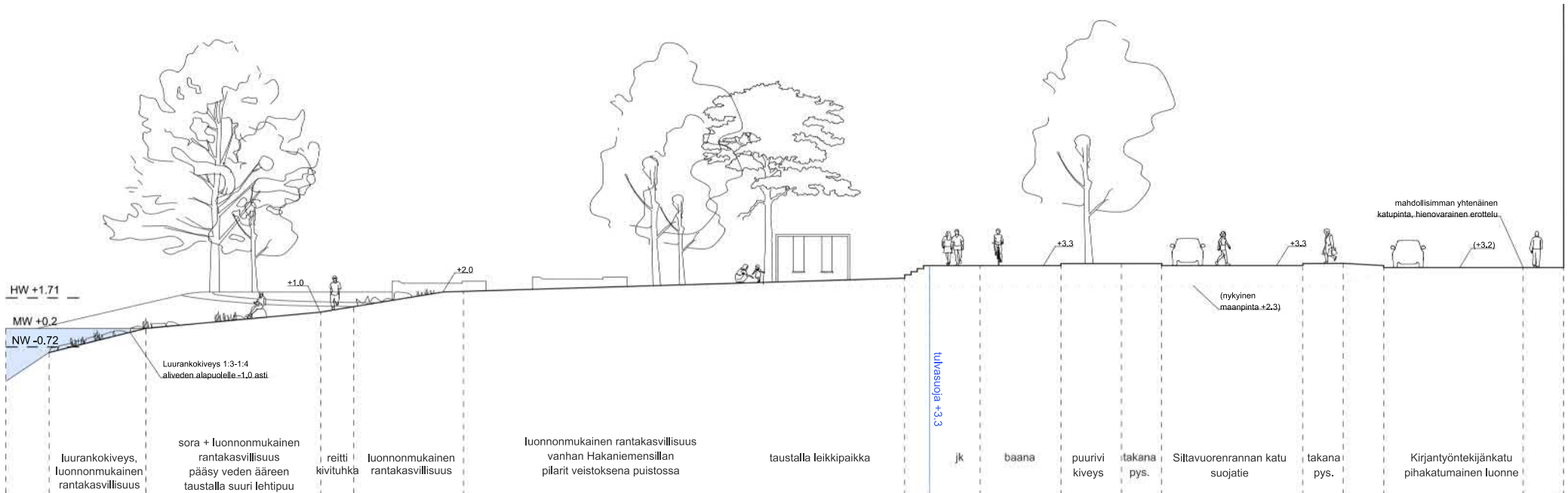
Takaniemenpuisto

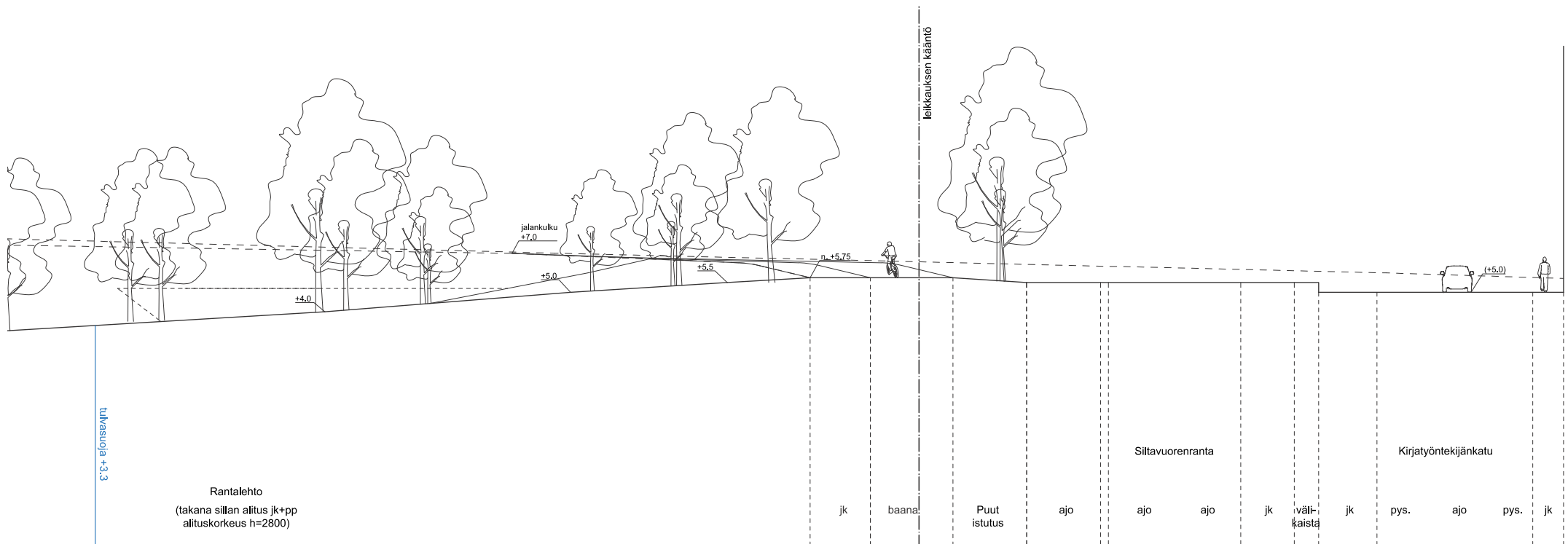
Siltavuorenrannan puisto mukailee luonnonrantaa keskellä kaupunkia. Kivet ja rantakasvillisuus luovat vaihtelua rantakokemukseen.

Nykyinen Hakaniemensilta (Helsingin Uutiset)

Hakaniemensilta on noussut alueen maamerikiksi ja jonkilaiseen kulttimaineeseen. Siltapilarit säilytetään puistossa osana alueen historiaa.

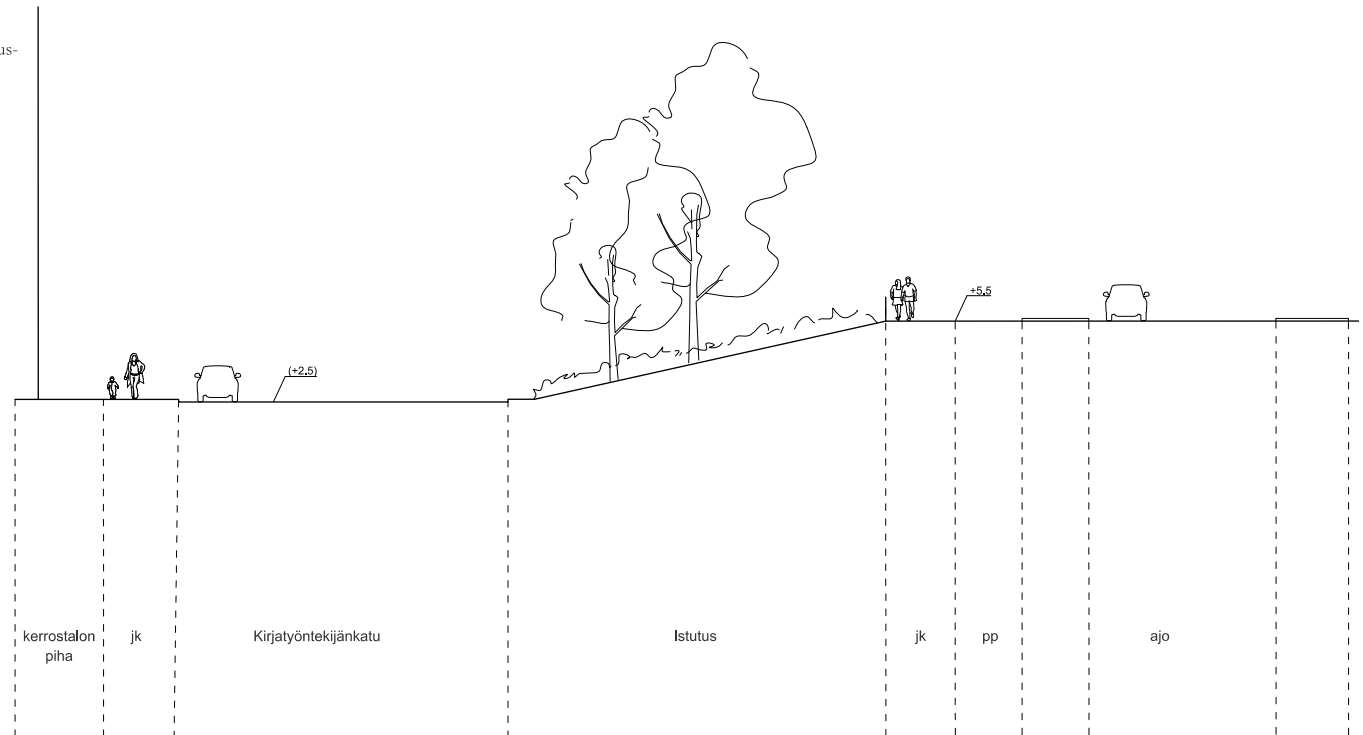

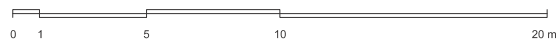
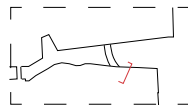

Uusi Siltavuorensatama? - luonnos Trevor Harris

Siltavuorensalmen ja Pohjoisrannan taitteeseen on mahdollista kehittää aktiivinen satama, josta löytyy kalastus-
veneitä, paikallista tuotantoa ja tapahtumia.

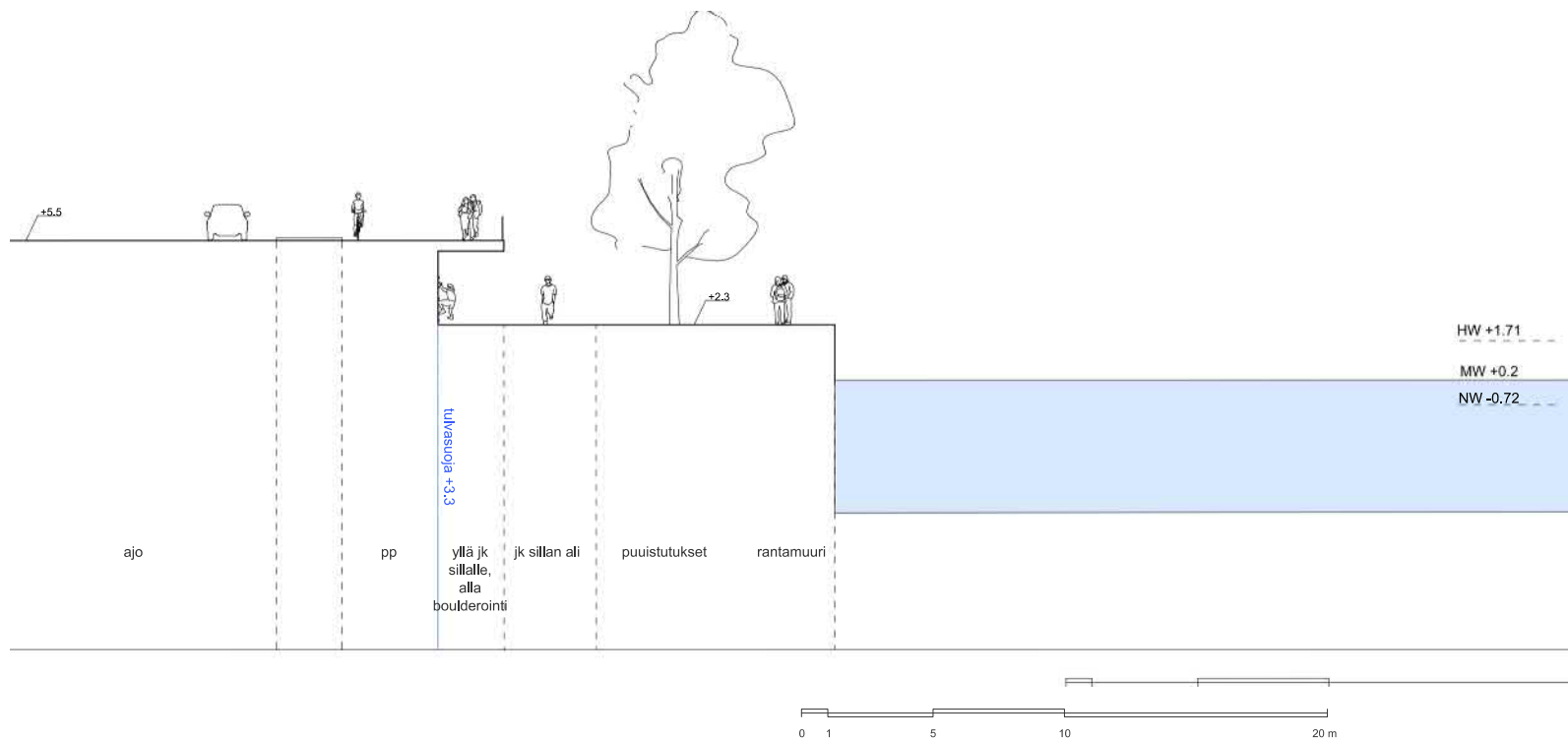

“Sillan ja kadun liittyminen rantaan”
Leikkaus I.L 1:200

Rantatyyppi: muuriranta

Hakaniemenranta ja Siltavuorenranta | 26/03/2019 | 24/37 | Rantatyöhyke ja julkiset tilat

Laajuustiedot

Kortteli 11209

Näkinkujan länsipuolinen massa

Asumista: 9 950 kem²

Liiketilaa: 1500 kem²

Näkinkujan itäpuolinen massa

Asumista: 6 550 kem²

Liiketilaa: 900 kem²

Yhteensä: 18 900 kem²

Lisäksi pysäköintihalli 5000 kem²

Paikotuslaskelma

1 ap / 150 kem² asumista = 110 ap

1 ap / 100 kem² liiketilaa = 24 ap

yhteensä: 134 ap

15% paikkavähennyksellä: 114 autopaikkaa

1 pp / 30 kem² = 630 pyöräpaikkaa

n.240 asuntoa

keskikoko n.68 m², pieni perheasunto

Kortteli 10397

Asumista: 9 850 kem²

Liiketilaa: 1500 kem²

Yhteensä: 11 350 kem²

Lisäksi paikoitushalli 3250 kem²

Paikotuslaskelma

1 ap / 150 kem² asumista = 66 ap

1 ap / 100 kem² liiketilaa = 15 ap

yhteensä: 81 ap

15% paikkavähennyksellä: 69 autopaikkaa

1 pp / 30 kem² = 380 pyöräpaikkaa

n.145 asuntoa

keskikoko n.68 m², pieni perheasunto

KORTTELEIDEN 11209 JA 10397 VIITESUUNNITTELU

Kaupunkikuva

Hakaniemenrannan uusi asuinrakennuskokonaisuus muodostuu kahdesta korttelista, numerot 11209 ja 10397. Pääosin täyttrömaalle rakennettavat korttelit sijoittuvat Hakaniemensillan molemmin puolin, täydentäen Hakaniemen ja Merihaan kaupunginosien eteläreunaa.

Korttelit muodostuvat merelle aukeavista u-muotoisista massoista, jotka yhdistyvät kansipiholla. Kortteleiden pohjoisseinustat muodostavat umpikorttelimaista, tiivistä kaupunkirakennetta liittyen Hakaniemen olemassa olevaan korttelirakenteeseen. Etelään avautuvien korttelien päädyt erottuvat itsenäisinä rannanpuolella sisäänvedetyn kansipihan ansiosta. Selkeiden päätyjen rytmikkyys liittää korttelit etelästä katsottuna Merihaan torneihin.

Läntinen kortteli 11209 jakautuu kahteen massaan, luoden massojen väliin päätteen Näkinkululle. Massojen jakautuminen mahdollistaa myös korttelin jakamisen kahteen tonttiin, parantaen alueen vaihtelevuutta ja mahdollisuuksia sekä luoden edellytyksiä vaihtelevammalle arkkitehtuurille.

Itäinen kortteli 10397 muodostuu kahdesta u-muotoisesta pihasta, joista läntisempi poikkeaa rannan korttelien rytmistä – ylös nostettu palkkimainen massa sijaitsee rannan puolella, rajaten dramaattisen näkymän pihalta merelle, sekä tuoden kaivatun vaihdoksen Hakaniemenrannan rantajulkisivuun. Korttelin itäisimmän rakennusmassan pääty kirkkautuu ulokkeena miltei rantaviivaan ja päästää rantapromenadin alitseen, luoden jännitteisen päätteen promenadille.

Toiminnallisuus

Korttelit ovat pääasiallisesti asuinkortteleita. Kortteleiden Merihaankadulle ja Hakaniemensillalle rajatutuvat massat ratkaistaan siten, ettei yhdenkään asunnon ainoa avautumissuunta ole Merihaankadulle ja Hakaniemensillalle. Maantasokerroksen korkea kivijalka voi toimia täysikorkuisena liiketilana, tai se voidaan jakaa kahteen kerrokseen. Jakaminen mahdollistaa erilaiset kaksikerroksiset tai parviratkaisut liiketiloissa, sekä erityisesti asumisen aputilojen sijoittamisen kahteen matalampaan kerrokseen. Kivijalka muodostaa kaupunkikeskustaan soveltuvaa aktiivista katutilaa, jossa porrashuoneiden sisäänkäynnit ja liiketilat vuorottelevat. Hakaniemenranta-kadun ja rantapromenadin puoleiset sivut jätetään maantasokerroksessa vapaasti jaettaviksi liiketiloiksi ja asumisen aputilat (polkupyörä- ja ulkovaikenevarastot) sijoitetaan rakennusten keskikurkkuun. Kerroksiin jaetun kivijalan ylempi kerros voi olla työtilaa tai studiota, mikäli toimija pitää katutasossa liike- tai näyttelytilaa, tai muuta yleisölle avointa toimintaa.

Yhteistilat osoitetaan pääosin rakennusmassojen perusharjakorkeuden yläpuolelle kohoavina siten, että niiden yhteydessä voidaan hyödyntää myös osa kattopinta-alasta kattoterasseina. Tilat tulee sijoittaa julkisivulinjasta sisäänvedetyiksi ja upottaa osittain massaan siten, ettei katutilan julkisivujen korkeusvaikutelma kohoa. Tilojen materiaali ja valaistus tulee suunnitella siten, että ne jatkavat Merihaan valaistujen kattokerrosten sarjaa.

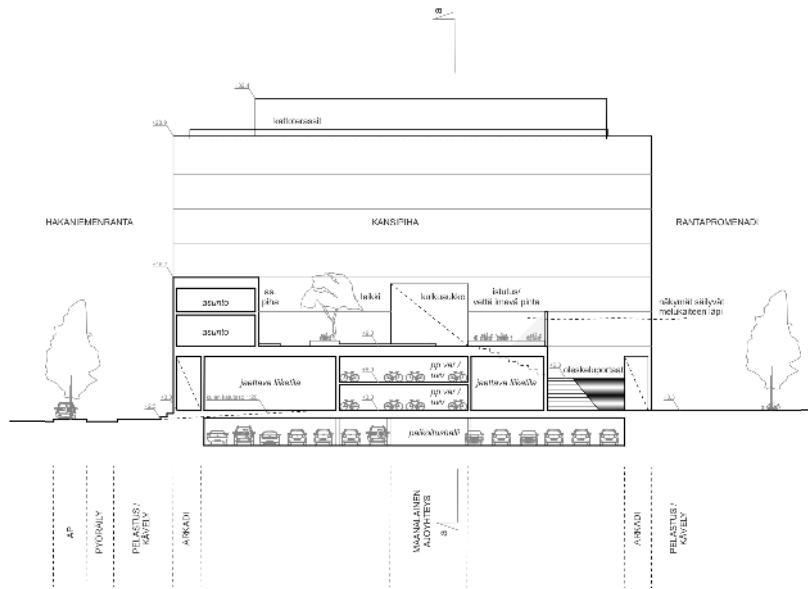
Kattoterassien lisäksi kansipihat toimivat asukkaiden pääasiallisina yhteisinä ulkotiloina. U-korttelien kansipihat osat yhdistetään yhdeksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi massan läpäisevillä kongeilla, sekä korttelissa 11209 Näkinkujan ylittävällä korttelisillalla. Kansipihat yhdistyvät rantapromenadiin etelään avautuvilla portailla, jotka mahdollistavat myös oleskelun.

Korttelien autopaikotus on ratkaistu kellarikerrokseen sijoitettavilla paikoitushalleilla, joihin sijoittuvat myös irtaimistovarastot. Korttelissa 11209 ajo pysäköintihalliin on Hakaniemenranta-kadun liittymästä, korttelin länsipuolelta kuitenkin siten, että rakennuksen kulmat jäävät vapaaksi kululle ja liiketiloille. Korttelissa 10397 ajo järjestetään sen itäreunalta, Haapaniemenkadun jatkeelta. Kortteleiden jätehuollot keskitetään ajoliittymien yhteyteen.

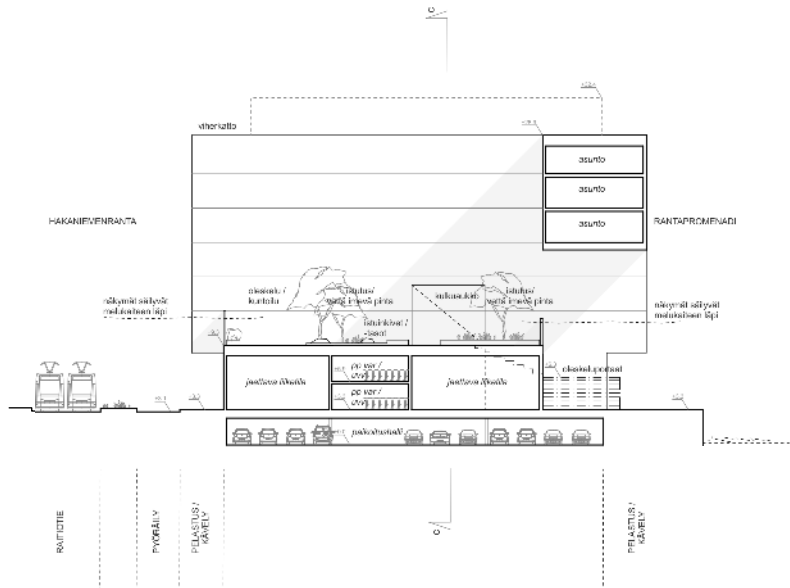
Liikenne ja paikoitus

Polkupyöräpaikat on osoitettu kahteen kerrokseen kivijalkaan, kortteleiden keskimassaan, porrashuoneiden sisäänkäyntien yhteyteen. Autopaikotus on osoitettu kellarikerroksen paikoitushalleihin, joihin on ajoyhteydet kortteleiden laidoilta. Kortteleiden kokonaisuustoista johtuen paikoitushallit levittäytyvät myös rakennusmassojen alle. Autopaikoissa on hyödynnetty keskitetyn paikoitusratkaisun hyvitystä (15% vähennys kaavassa määritellystä autopaikkamäärästä). Liiketojen huolto tapahtuu korttelissa 11209 paikoitushallin tai kadun kautta, korttelissa 10397 paikoitushallin tai pienvenesataman huoltoyhteyden kautta.

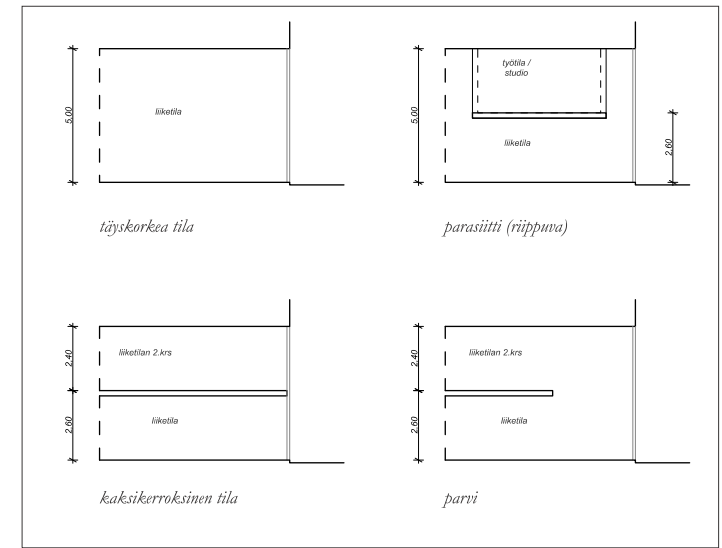
Kortteli 11209
Leikkaus bb 1:500

Kortteli 10397
Leikkaus dd 1:500

0 10 30 50
Hakaniemenranta ja Siltavuorenranta | 26/03/2019 | 28/37 | Korttelit 11209 ja 10397

Kivijalan jakamisperiaatteita, leikkaukset 1:200

Julkisivujen periaate-esimerkkejä 1:200
Julkisivujen aukotuksen, materiaalin ja värisävyjen bienovarainen vaihtelu luo identiteettiä eri rakennuksille, muodostaen kortteleista tasapainoisen ja harmonisen kokonaisuuden

Kortteleiden peruseriaatteita

Ulkoarkkitehtuuri ja julkisivut

Julkisivut ovat hillittyjä ja heijastelevat Hakaniemen työläisperinteen selkeyttä, Kruununhaan klassista jäsentelyä ja erityisesti korttelissa 10397 Merihaan modulaarisuutta. Julkisivujen aukotus on selkeää ja rytmikästä, sekä massojen korkeussuuntaa korostavaa. Korkea kivijalka sekä kolmen ylimmän kerroksen aukotus käsitellään omina kokonaisuuksinaan, keventäen rakennuksen yläosaa luomalla illuusion yhdestä korkeasta kerroksesta.

Julkisivumateriaalit ovat ympäröiville alueille ominaisia, pääasiassa Hakaniemestä ja Kruununhaasta tuttuja tiili- ja rapattuja pintoja, maltillisesti voidaan käyttää myös pigmentoitua betonia muistutuksena Merihaan läheisyydestä. Korttelissa 11209 sävymaailma on 20-luvun klassisismista inspiroitunut, vaalea, ei kuitenkaan valkoinen. Korttelissa 10397 taas vaalea ja maanläheinen, ei kuitenkaan valkoinen. Julkisivuissa hyödynnetään reliefipintoja, muodostaen kolmiulotteista julkisivua.

Rakennusten ’kuudennen julkisivun’, eli palkki- ja ulokemassojen alapintojen materiaalivalintoihin ja laadukkuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Katutasolle selvästi näkyvät alapinnat tarjoavat oivallisia paikkoja taiteelle, kuten erilaiset peilaavat pinnat tai kuvateokset.

Korttelin rakennusmassat vaihtelevat värisävyltään, materiaaleiltaan ja julkisivuaukokseltaan, luoden jokaiselle yksilöllisen variaation. Yksittäinen massa on sivuiltaan samanlainen siten, että se hahmottuu ehyenä. Erilliset rakennusmassat luovat hienovaraisesti vaihtelevan kollaasin, jonka korttelin pohjoisreunaa ja eteläpäätyjä reunustava arkadi tai kivijalan sisäänveto sitoo katutilassa hahmottuvaksi kokonaisuudeksi.

Rakennusmassat ovat tasakattoisia, ja katot tulee hyödyntää kattoterasseina, viherkattoina tai aurinkopaneelien sijoituspaikkana. Korttelin ulkoreunoilla parvekkeet ratkaistaan sisäänvedetyinä tai julkisivupinnan taakse toteutettuina parvekevyöhykkeinä, ja ne voivat olla lasitettuja. Parvekejulkisivut ovat yhtenäisiä muun julkisivuarkkitehtuurin kanssa siten, että massat hahmotuvat yhtenäisinä. Pihoilte avautuvat ulokeparvekkeet ratkaistaan ripustettuina ja mahdollisuuksien mukaan lasittamattomina, mutta pelastautumislukkujen ja -tikkaiden kohdalla tulee huolehtia riittävästä suojauksesta, kuten sisäänvedetty parveke tai lasitus.

Korttelipihat

Saman korttelin kansipihat liittyvät toisiinsa rakennusmassat läpäisevillä kongeilla, sekä korttelissa 11209 Näkinkulun ylittävällä korttelisillalla. Saman korttelin pihvoja käsitellään yhtenä toiminnallisena kokonaisuutena. Pihat liittyvät etelässä oleskelun mahdollistavilla portailla rantapromenadiin, ja avaavat näkyvät rantaan ja merelle. Pihan toiminnot, oleskelu ja leikki, osoitetaan korttelissa 11209 pääasiallisesti keksimmäiselle piha-alueelle, ja korttelissa 10397 itäiselle piha-alueelle, jotka ovat parhaiten melulta suojassa.

Kortteleiden ja pihojen valaistus on osa rantaraitin ja Siltavuorensalmen kokonaisuutta, joka näkyy merelle. Rantapromenadin tavoin pihojen valaistus suunnitellaan matalilla pylväillä, sekä integroimalla valaistus seiniin, kalusteisiin ja tukimuureihin. Jalankulku- ja oleskelualueilla valaistetaan kevyesti pystypintoja ja taseroja. Piholla valaistus rakennetaan ohjattavaksi (himmennys, osittainen sammutus, värilämpötilan ohjaus). Valaistus suunnitellaan yhtenäisenä kokonaisuutena, joka keskittyy sisäänkäyntien, kulkureittien, luiskien, oleskelualueiden, portaiden, katosten ja kasvillisuuden pehmeään valaistukseen.

Pihan kalusteet ja pintamateriaalit luovat yhdessä valosuunnitelman kanssa eheän kokonaisuuden, joka jatkaa rantapromenadin viittauksia luonnon kalliorannan muotoiluun ja paikkojen luomiseen. Pihojen istutusalueet jäsentävät tilaa ja kasvillisuuden tyypit on teemoiteltu pihoihtain, luoden vaihtuvia tunnelmia suomalaisista luontotyypeistä. Kansipihalla varmistetaan istutuksille tarvittava kasvualustasyvyys sekä rakenteiden kantavuus ja pihakalusteiden vaatimat asennussyvydet. Pintavesiä tulee hyödyntää istutuksille mahdollisuuksien mukaan. Pihojen ja portaiden kaiteet suunnitellaan keveiksi ja rakennuksen arkkitehtuuriin saumattomasti istuviksi, ja ne säilyttävät näköyhteyden pihoilta rantaan ja merelle. Meluaidat suunnitellaan osaksi julkisivua, ja ne säilyttävät näköyhteyden pihoilta ympäristöön.

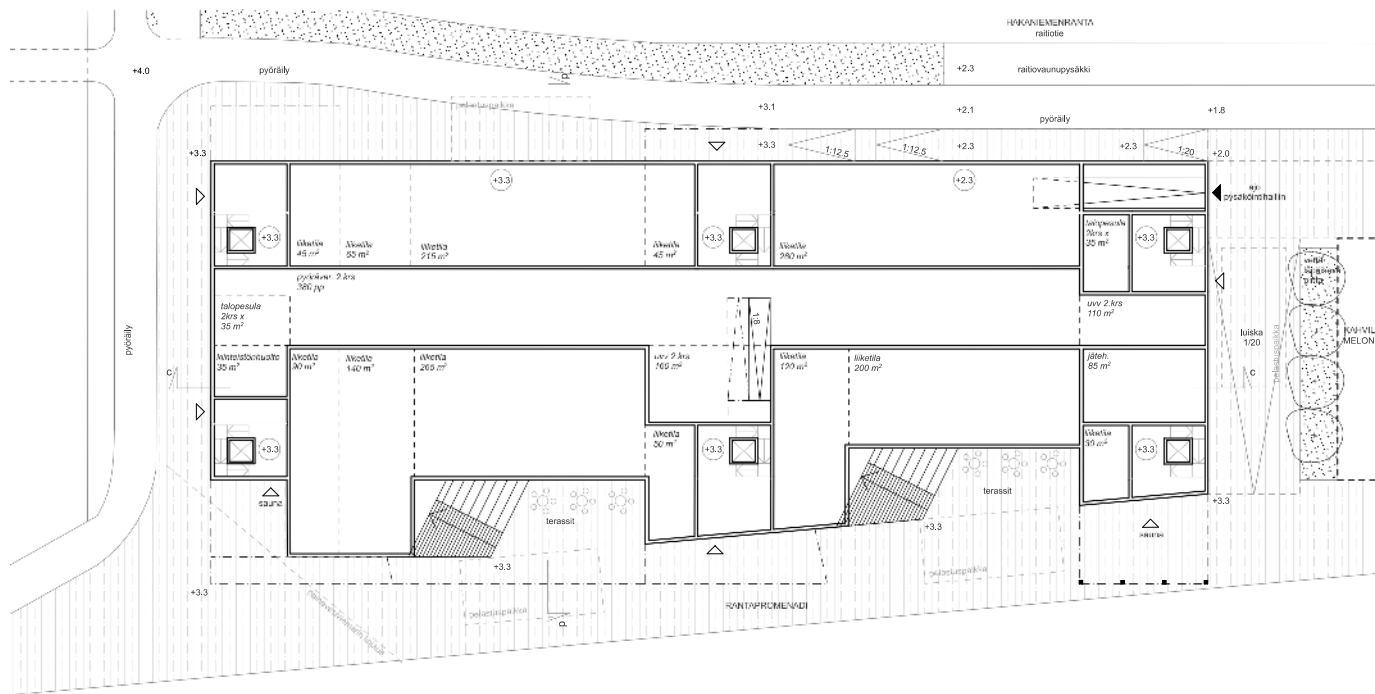
Pihanpuolen asunnoista pelastautuminen on ratkaistu parvekeluukuilla ja -tikkailla siten, ettei siihen tarvita pelastuslaitoksen kalustoa. Molempiin kortteleihin on osoitettu kaksikerroksinen kiinteistönhuollon tila, joka toimii huoltoyhteytenä maan- ja pihakansitasojen välillä. Näkinkulun ylittävä korttelisilta mitoitetaan huoltokaluston tarpeisiin sopivaksi. Esteetön yhteys asukaspihoille on porrashuoneiden kautta.

Katutilat

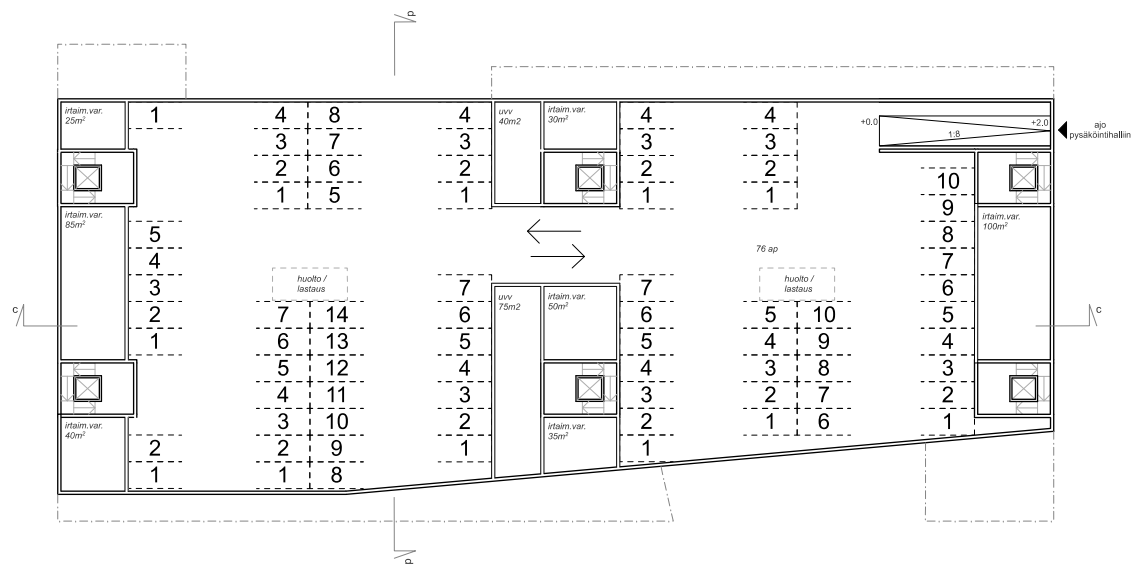
Kortteleiden pohjoispuolen pelastusteiden varrella julkisivun tulee olla vähintään 7 metriä raitiovaunun ajolangoista. Hakaniemenranta-kadun ja Merihaankadun tulee mahdollistaa pelastuspaikat korttelin asunnoille, jolloin maantason tasoero (jk/pp) saa olla enintään 20cm. Kortteleiden maantasokerros liittyy rannan korkotasoon (+3.3), ja kadunpuoleinen tasoero tulee ratkaista esteettömästi rakennuksen pohjoispuolella.

Näkinkulun ja muiden pohjois-eteläsuuntaisten akselien tulee tuoda vehreyttä muutoin urbaaniin rantaan. Pintavedet tulee ohjata istutusalueille ja imeyttävä pinta pyritään maksimoimaan. Istutuksissa tulee käyttää myös puita ja kasvillisuuden tulee mukailla suomalaisten merenrantojen lajistoa. Korttelin eteläpuolelta kulkee 6m leveä talvikunnossapidettävä virkistyksen pääreitti, joka liittyy materiaaleiltaan ja valaistukseltaan saumattomasti osaksi rantapromenadin urbaanien tasojen kokonaisuutta. Pelastusreitit ylle sijoittuvat rakennusten ulokemassat eivät saa häiritä reitin toimintaa. Virkistysreitit ohella rantapromenadin puolella tulee mahdollistaa terrassien sijoittaminen liiketilojen yhteyteen.

Rantamuuri tulee pystyä huoltamaan puuttumatta kortteleiden rakenteisiin.

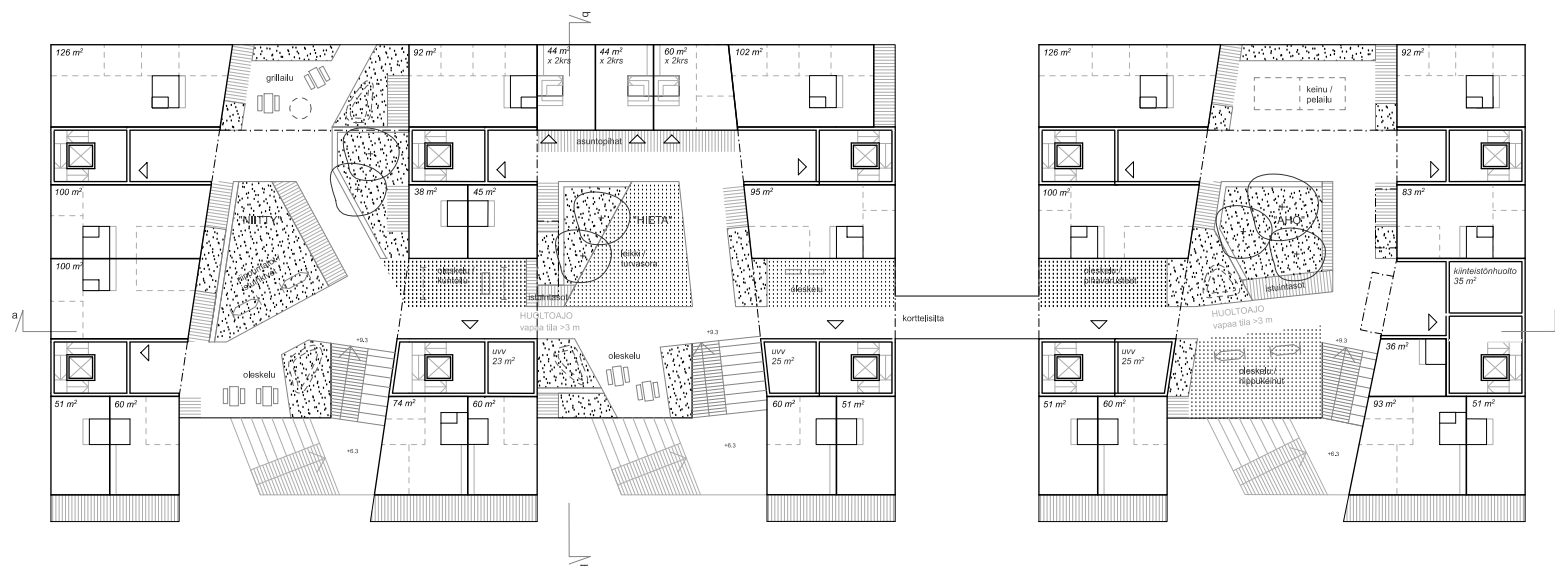

Kortteli 10397
Maantasokerros 1:500

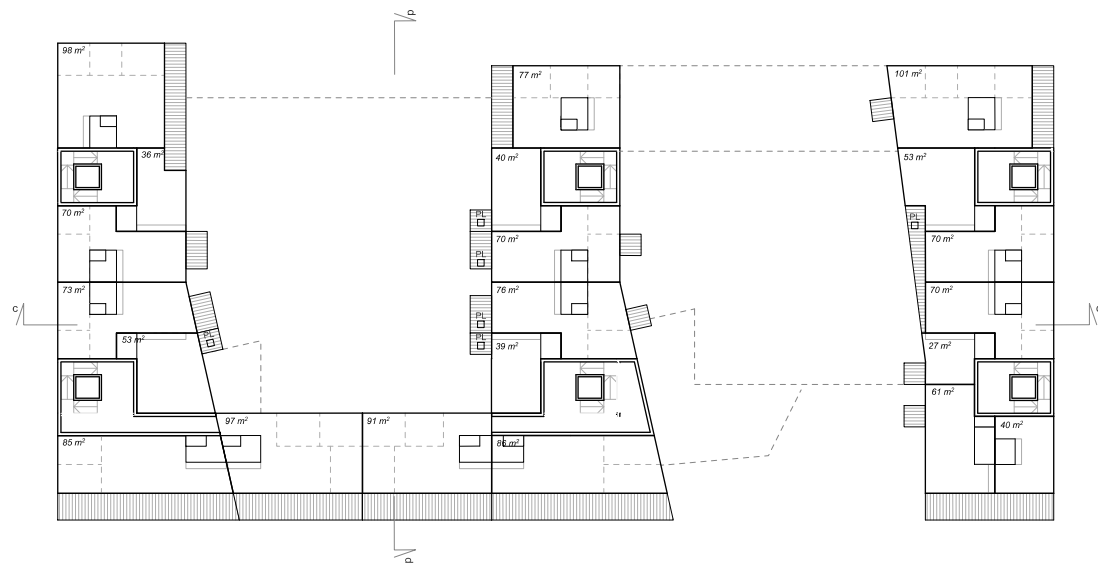

Kortteli 11209
Peruskerros 1:500

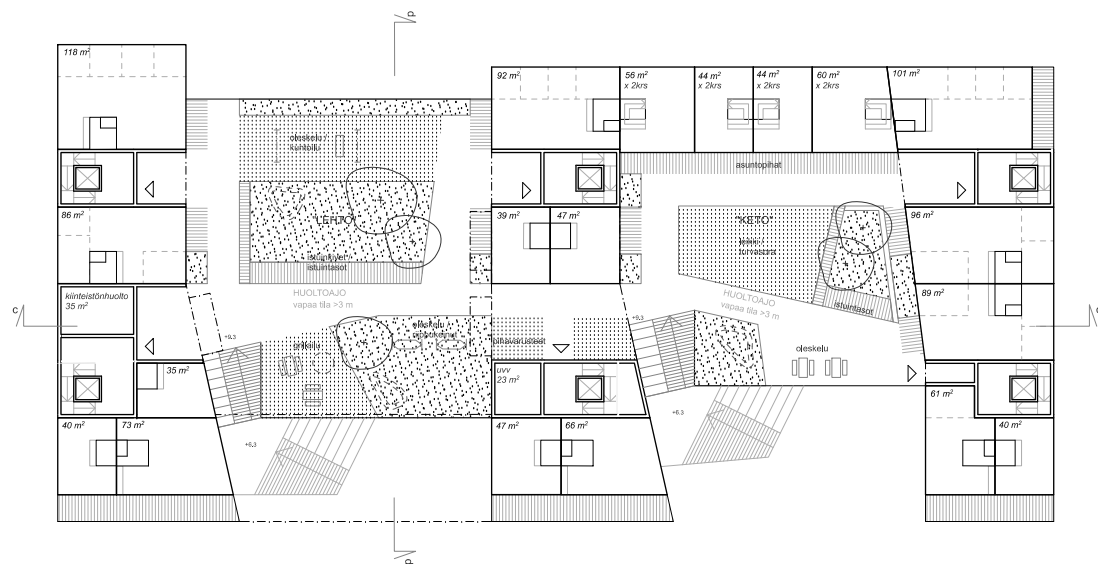

Kortteli 11209
Pihakansikerros (1.kerros) 1:500

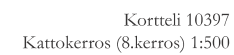
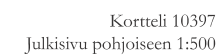
Kortteli 10397
Peruskerros 1:500

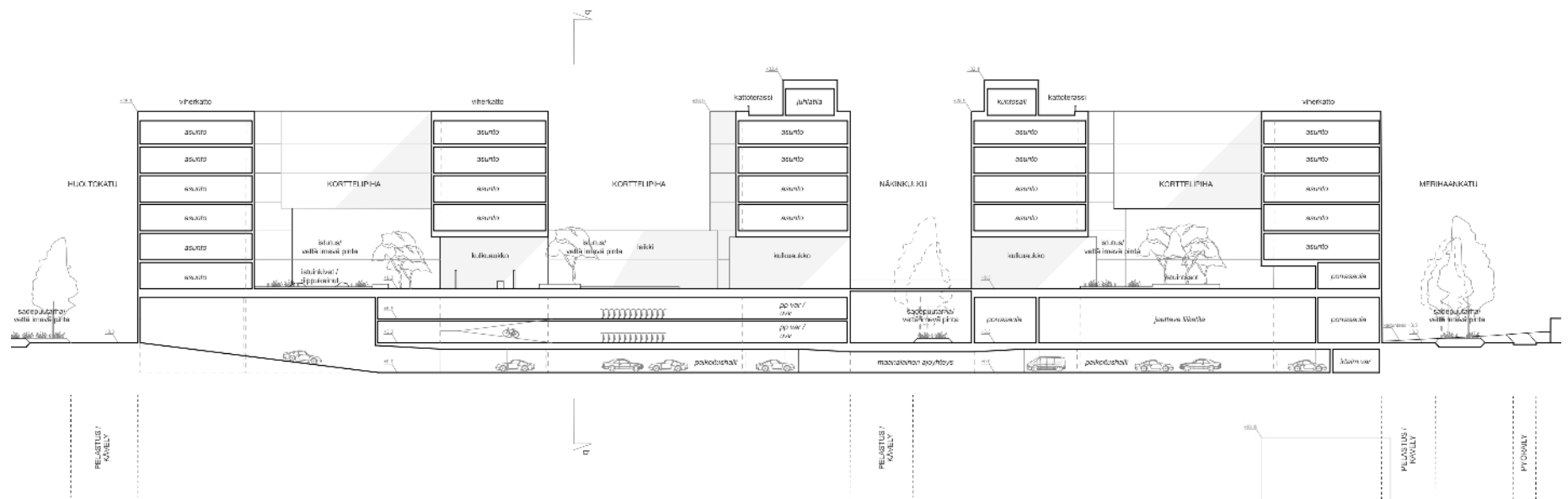

Kortteli 11209
Kattokerros (8.kerros) 1:500

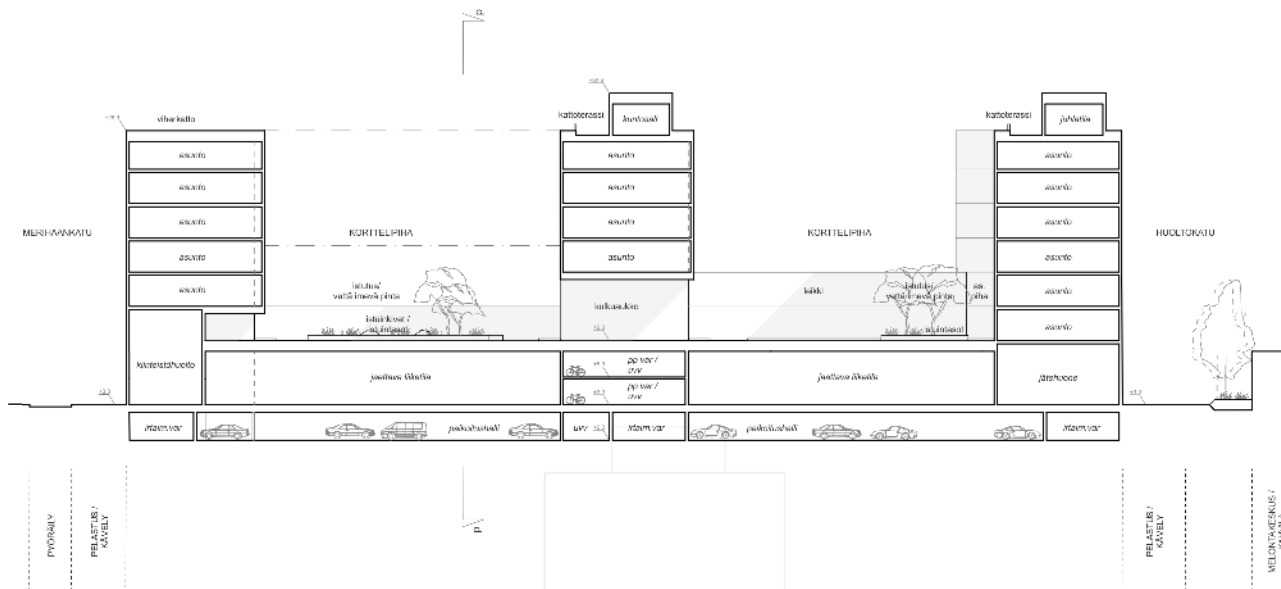

ARKKITEHTITOIMISTO
HARRIS - KJISIK
ARCHITECTS

Kortteli 11209
Julkisivu etelään 1:500

Kortteli 10397
Leikkaus cc 1:500

